

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бізнес - адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

**Кваліфікаційна робота
бакалавра**

на тему: «Інноваційна політика експортоорієнтованого підприємства
ТОВ «ІНТЕРПАЙП-НІКО ТЬЮБ»

Виконав : студент 4 курсу, групи 6.0730-зед-_____
спеціальності 073 менеджмент освітньої програми
менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Новіков П. М.

Керівник : доцент кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
кандидат філософських наук, доцент

Сухарева К.В.

Рецензент : завідувач кафедри бізнес-адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
доктор наук з державного управління, професор

Бікулов Д. Т.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет менеджменту _____

Кафедра бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Д.Т. Бікулов

« ____ » _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА**

Новіков Павло Михайлович

1. Тема роботи «Інноваційна політика експортоорієнтованого підприємства ТОВ «ІНТЕРПАЙП-НІКО ТЬЮБ»

керівник роботи: Сухарева К.В., доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, кандидат філософських наук, доцент

затверджені наказом ЗНУ від 27.12.2023 року № 2226-с

2. Строк подання студентом роботи 01.06.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи навчальні посібники, монографії, періодичні та аналітичні вітчизняні та зарубіжні матеріали, фінансова звітність підприємства, інтернет ресурси

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ЧИННИКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2 ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) __
9 таблиць
3 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Сухарева К. В.		
2	Сухарева К. В.		

7. Дата видачі завдання 01.10.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи у наукового керівника.	01.10.2023	
2.	Затвердження змісту роботи.	02.10.2023	
3.	Огляд літератури за темою кваліфікаційної роботи.	03.10.23-13.11.23	
4.	Розробка чернетки I розділу кваліфікаційної роботи.	14.11.23-23.12.23	
5.	Написання I розділу кваліфікаційної роботи.	24.12.23-31.01.24	
6.	Збір розрахунково-аналітичного матеріалу за темою.	01.02.24-21.02.24	
7.	Розробка чернетки II розділу кваліфікаційної роботи.	22.02.24-20.03.24	
8.	Написання II розділу кваліфікаційної роботи.	21.03.24-29.04.24	
9.	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог.	30.04.24-08.05.24	
10.	Попередній захист кваліфікаційної роботи.	09.05.2024	
11.	Проходження нормоконтролю.	10.05.24-31.05.24	
12.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру.	01.06.2024	
13.	Захист кваліфікаційної роботи.	червень 2024	

Студент _____
(підпис)

П. М. Новіков
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

К.В. Сухарева
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____
(підпис)

Т. М. Магомедова
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 49 с., 3 рис., 9 табл., 43 джерел.

Предмет дослідження: сукупність теоретичних та практичних аспектів інноваційної політики промислового підприємства України.

Об'єкт дослідження: інноваційна політика ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ», як суб'єкта ЗЕД.

Мета роботи – визначити ефективність інноваціо-інвестиційного проекту ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» та сформулювати основні напрями активізації реалізації інноваційних проектів у діяльність промислових підприємств-виробників трубної продукції.

Методи дослідження: описовий, аналітичний, моделювання.

Під час написання роботи було проведено аналіз основних тенденцій випуску трубної продукції на вітчизняному та міжнародному ринках; досліджено стан та перспективи підприємницької діяльності у трубній галузі України «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД» зі створення нового відділу бенчмаркетингу, основним завданням якого буде аналіз конкурентів та пошук нових ринків збуту продукції підприємства.

Теоретико-методологічною основою дослідження є загальнонаукові та конкретні економічні методи: від абстрактного до конкретного; системного і ситуаційного аналізу, логічного узагальнення; динамічних рядів (аналіз статистичних даних (параграфи 2.1, 2.2)); моделювання (розробка методичних підходів до оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності (параграф 3.2)).

Інформаційну базу роботи склали законодавчі та нормативні акти України, матеріали Державного комітету статистики України, періодичні українські і зарубіжні видання, наукова монографічна література, результати аналітичних та соціологічних досліджень підприємств харчової промисловості, спеціальна література з проблем оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності на підприємствах важкої промисловості з виробництва труб та результати власних досліджень автора.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій та методичних положень, які можуть бути використані у практичній діяльності промислового підприємства суб'єкта ЗЕД ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД».

ІННОВАЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЇ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЕКТ, БЕНЧМАРКЕТИНГ, ТРУБНА ПРОДУКЦІЯ

ABSTRACT

Bachelor's qualification work: 49 p., 3 fig., 9 table, 43 sources.

The subject of the study: a set of theoretical and practical aspects of the innovation policy of the industrial enterprise of Ukraine.

The object of the study: the innovative policy of INTERPIPE NIKO TUBE LLC, as a subject of ZED.

The purpose of the work is to determine the effectiveness of the innovation-investment project of "INTERPIPE NIKO TUBE" LLC and to formulate the main directions of activation of the implementation of innovative projects in the activities of industrial enterprises producing pipe products.

Research methods: descriptive, analytical, modeling.

During the writing of the work, an analysis of the main trends in the production of pipe products on the domestic and international markets was carried out; the state and prospects of entrepreneurial activity in the pipe industry of Ukraine "INTERPIPE NIKO TYUD" were investigated with the creation of a new bench marketing department, the main task of which will be the analysis of competitors and the search for new sales markets for the company's products.

The theoretical and methodological basis of the research is general scientific and concrete economic methods: from the abstract to the concrete; system and situational analysis, logical generalization; dynamic series (analysis of statistical data (paragraphs 2.1, 2.2)); modeling (development of methodical approaches to evaluating the efficiency of innovation and investment activity (paragraph 3.2)).

The information base of the work consisted of legislative and regulatory acts of Ukraine, materials of the State Statistics Committee of Ukraine, periodic Ukrainian and foreign publications, scientific monographic literature, results of analytical and sociological studies of food industry enterprises, special literature on the problems of evaluating the effectiveness of innovation and investment activities at enterprises of heavy industry with pipe production and the results of the author's own research.

The practical significance of the obtained results lies in the development of recommendations and methodical provisions that can be used in the practical activity of the industrial enterprise of the subject of ZED LLC "INTERPIPE NIKO TUD".

INNOVATIONS, INVESTMENTS, EFFICIENCY, INNOVATION AND INVESTMENT PROJECT, BENCHMARKETING, PIPE PRODUCTS

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА	2
РЕФЕРАТ	4
ABSTRACT	5
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ЧИННИКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1 Визначення поняття інновація та інноваційна діяльність	9
1.2 Класифікація інновацій та інноваційного процесу	11
1.3 Методи оцінки ефективності здійснення інноваційної діяльності підприємств	14
РОЗДІЛ 2 ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	17
2.1 Економіко-організаційна характеристика ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ»	17
2.2 Інноваційна політика експортоорієнтованого підприємства ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ».....	23
2.3 Ефективність інноваційної політики ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» та напрямки її вдосконалення	27
ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	41
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	45

ВСТУП

Інтенсивність перебігу глобалізаційних процесів у світовій економіці вимагає від України дати відповідь на низку важливих економічних викликів. Визначальним серед них є здатність до своєчасного й ефективного опанування передових досягнень у галузі науки, техніки і новітніх технологій, адже вплив науково-технічної та інноваційної сфер на розвиток і зростання економічної системи набуває вирішального значення. Інноваційна політика підприємства – це форма стратегічного управління, що визначає мету та умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, що найбільш повно використовують наявний виробничий потенціал і спрямовані на забезпечення його конкурентоспроможності.

Використання інноваційного підходу при створенні товарів призведе до раціональної та збалансованої економії при використанні ресурсів (матеріальних, фінансових, інтелектуальних та ін.).

Значний внесок у розвиток теорії та практики оцінки ефективності інноваційної діяльності зробили Н. Краснокутська, П. Микитюк, А. Пересада, В. Семиноженко, О. Тридід, В. Федоренко, І. Федулова, Л. Федулова, Р. Фатхутдінов, Д. Черваньов та багато інших. Це свідчить про значний інтерес та актуальність цієї проблеми.

Метою роботи є розробка теоретичних підходів і практичних рекомендацій щодо аналізу інноваційної діяльності на прикладі підприємств важкої промисловості з виробництва труб.

Для досягнення поставленої мети у роботі сформульовані та вирішені такі завдання:

- проаналізовано економіко-організаційну діяльність промислового підприємства суб'єкта ЗЕД;

- визначена необхідність в реалізації інноваційно-інвестиційного проекту з впровадження маркетингового відділу на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД»;

- надана оцінка ефективності інноваційно-інвестиційного проекту на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД».

Об'єктом дослідження діяльність підприємства важкої промисловості з виробництва труб ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та прикладних питань впровадження інноваційної діяльності на підприємствах промисловості.

Методологічною основою дослідження є наукові положення економічної теорії, праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань інноваційної та інвестиційної діяльності, нормативна база з розвитку та реалізації інноваційної діяльності.

Теоретико-методологічною основою дослідження є загальнонаукові та конкретні економічні методи: від абстрактного до конкретного; системного і ситуаційного аналізу, логічного узагальнення; динамічних рядів (аналіз статистичних даних (параграфи 2.1, 2.2)); моделювання (розробка методичних підходів до оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності (параграф 3.2)).

Інформаційну базу роботи склали законодавчі та нормативні акти України, матеріали Державного комітету статистики України, періодичні українські і зарубіжні видання, наукова монографічна література, результати аналітичних та соціологічних досліджень підприємств харчової промисловості, спеціальна література з проблем оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності на підприємствах важкої промисловості з виробництва труб та результати власних досліджень автора.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій та методичних положень, які можуть бути використані у практичній діяльності промислового підприємства суб'єкта ЗЕД ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ЧИННИКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Визначення поняття інновація та інноваційна діяльність

За сучасних умов орієнтації економіки України на підвищення конкурентоспроможності надзвичайно важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності, оскільки без цього неможливо здійснити прогресивні структурні зрушення в країні, суттєво оновити реальний сектор і загалом забезпечити сталий соціально-економічний розвиток держави [1, с. 34].

У наш час нововведення охоплюють усі сфери людської діяльності, радикально впливають на процес господарювання, змінюють соціально-економічні відносини в суспільстві. Неперервні і постійні інновації стають необхідною та природною формою існування будь-якого підприємства, забезпечують їй конкурентоспроможність і виживання на ринку.

Характерною рисою сучасності є: інтенсивне зростання інноваційної активності на міжнародному рівні: збільшуються державні витрати на науково-дослідні розробки, змінюються системи освіти і професійної підготовки спеціалістів, створюються нові наукомісткі галузі виробництва, формуються національні інноваційні системи; удосконалюються процеси введення і поширення інновацій. Отже, інноваційні процеси охоплюють усі зміни, що відбуваються на планеті внаслідок людської діяльності. Інновації – це інструмент впливу на соціально-економічний процес розвитку суспільства [2, с. 185].

У вітчизняній та закордонній літературі ми можемо зустріти різне трактування терміну «інновація». У словнику сучасних понять та термінів під редакцією В.А. Макаренка наведено таке визначення: «інновація» [4]. Innovation

– нововведення від лат. *Innovatio* – оновлення) – 1) вкладення засобів в економіку, яка забезпечує зміну поколінь техніки та технології; 2) нова техніка, технологія, яка є результатом досягнень НТП; 3) розробка, синтез нових ідей створення нових теорій і моделей, впровадження їх у життя; політичні програми, які мають індивідуальний, неповторний характер; 4) у мовознавстві – це новоутворювання; порівняно нове явище – в морфології» [4, с. 101].

Термін «інновація» (з англ.) означає нове науково-технічне досягнення, нововведення – це результат новизни, але в XIX ст. його використовували культурологи і воно означало «впровадження деяких елементів однієї культури в іншу» [2, с. 162].

Економічна наука вважає, що першим хто дослідив сутність інновацій, їх вплив на суспільні та економічні процеси був Йозеф Алоїс Шумпетер (1883-1950). Він перший науково обґрунтував зміст даної категорії. В своїй роботі «Теорія економічного розвитку»(1913р.) автор запропонував, що «інновація – це процес втілення нових технологій, нових видів споживчих товарів, нових виробничих та транспортних засобів, нових джерел постачання та нових форм індустріальної організації».

В сучасному підході поняття «інновація» розглядається як комплексний процес створення, поширення і використання нового практичного засобу. Даний підхід прийшов в українську економічну науку завдяки дослідженням, що присвячені науково-технічному прогресу в економіці США.

Можливо дійти висновку, що інновація як економічна категорія трактується по різному, розуміння якої залежить від цілей виміру, аналізу системи виробничих відносин у сфері нововведень. У всіх наведених визначеннях термін «інновація» трактується стосовно певної ситуації. В підходах до визначення інновації не розкривається основний економічний зміст інновації, немає чітких критеріїв визначення інновації з позиції її економічних результатів. Як наслідок складається ситуація коли кожне нововведення, в тому числі і неефективне, можливо трактувати як інновацію.

1.2 Класифікація інновацій та інноваційного процесу

На даний час існує багато варіантів класифікації інновацій, які були розроблені вітчизняними та зарубіжними авторами. Як найважливіші характеристики розглядаються сфера застосування, ступінь новизни, призначення [15, с. 344].

У зв'язку з цим виділяють такі типи інновацій (табл. 1.1) .

Таблиця 1.1 - Класифікація інновацій [10, 15]

№ п/п	Тип інновацій	Характеристика
1	товарна	виробництво нового товару
2	технологічна	застосування якісно нового методу виробництва продукції
3	ринкова	освоєння нового ринку збуту
4	маркетингова	здобуття нового джерела сировини чи напівфабрикатів
5	управлінська	введення нової організаційної структури
6	соціальна	впровадження певних заходів для покращення життя населення
7	екологічна	впровадження заходів для покращення охорони навколишнього середовища

Існують різні точки зору щодо класифікації інновацій.

Залежно від глибини внесених змін інновації поділяють на радикальні (такі, що змінюються та створюють нові галузі), поліпшувальні, модифікаційні (окремі) [16, с. 43].

За характером потреб, які задовольняються інновації класифікуються на зорієнтовані на існуючі потреби та на формування нових [15, с. 377].

За технологічними параметрами розрізняють інновації продуктові (введення нових продуктів) та процесні (розробка нових методів та технологій, створення нових організаційних структур) [17, с. 91].

Якщо інновації розглядати з позиції результативності, вони поділяються на:

- зростаючі;
- високі;
- низькі, стабільні [18, с. 193].

Дослідивши існуючі підходи щодо класифікацій інновацій, пропонуємо в подальшому враховувати результати впливу НТП на діяльність підприємств. Пропонуємо розширити існуючу класифікацію (табл. 1.2) і в подальшому класифікувати інновації, що отримані в результаті науково-технологічного прогресу, на: наукові; технологічні; технічні; конструкторські; виробничі; інформаційні.

Таблиця 1.2 - Класифікація інновації підприємств [19, с.16]

№ п/п	Залежно від	Тип інновацій
1	2	3
1	масштабності та сили впливу на виробництво	– локальні; – глобальні
2	глибини внесених змін	– радикальні; – модифікаційні
3	характеру потреб, які задовольняють інновації	– зорієнтовані на існуючі потреби; – зорієнтовані на формування нових потреб
4	технологічних параметрів	– продуктові; – процесні
5	результативності	– зростаючі; – високі; – низькі; – стабільні
6	темпів впровадження	– стрибкоподібні; – швидкі; – зростаючі; – уповільнені; – затухаючі; – рівномірні
7	охоплення очікуваної долі ринку	– локальні; – системні; – стратегічні
8	масштабів	– глобальні; – транснаціональні; – регіональні; – місцеві; – крупні; – середні
9	характеру ефективності	– фінансові; – бюджетні; – економічні; – соціальні; – екологічні
10	ступеню ринкової новизни	– для світової галузі; – для галузі в країні; – для певного підприємства; – для групи підприємств

Найчастіше інновацію як процес пов'язують з науково-технічними змінам та виділяють три стадії розвитку інновації: винахід – нововведення – дифузія. Але іноді під інновацією розуміють лише частину процесу «ідея – її реалізація – споживання нового продукту». Друкер П. поділяє процеси науково-технічних змін на наукові відкриття, винаходи та інновації. Наукове відкриття вимірюється за його можливістю додати щось нове до розуміння явищ природи. Винахід визначається новою можливістю вирішити конкретне питання, а головна відмінність інновації полягає в тому, що вона впливає на спосіб життя людей.

Інноваційний процес можна розглядати як комплекс послідовних дій, унаслідок яких новація розвивається від ідеї до конкретного продукту і поширюється під час практичного використання. Перебіг інноваційного процесу, як і будь-якого іншого, визначається складною взаємодією багатьох чинників. Успіх на цьому шляху залежить від управлінського механізму, який об'єднує в єдиний потік витoki наукової ідеї, її розроблення, впровадження результату у виробництво, реалізацію, поширення і споживання.

Інноваційний процес – це засіб задоволення суспільних потреб на основі впровадження досягнень науки і технології [20, с. 5].

Інноваційний процес охоплює невиробничу сферу, сферу матеріального виробництва й експлуатації. Він є системою етапів, стадій та видів робіт і, тому, має складну структуру.

Модель інноваційного процесу має циклічний характер та складається з певних ланок (окремих самостійних процесів) [22, с.85]. Етапи інноваційного процесу представлені на рис. 1.1

Фундаментальні дослідження це початкова стадія інноваційного процесу та в свою чергу вони поділяються на теоретичні та пошукові (цілеспрямовані) наукові дослідження. Чим ближче до закінчення інноваційний процес, тим дослідницька діяльність зменшується та заміняється досвідом, навиками, заходами, які носять частіше суб'єктивний характер.

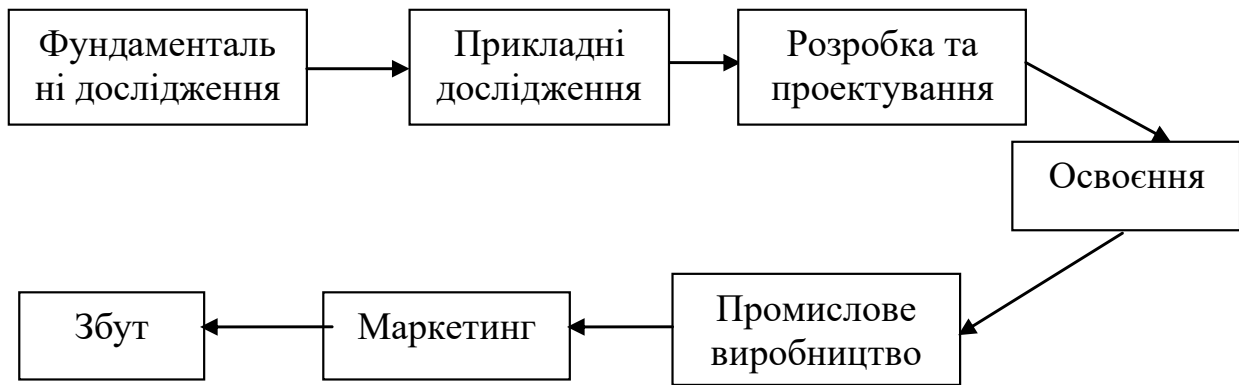

Рис. 1.1 Етапи інноваційного процесу [22, с. 85]

Керівник підприємства, який хоче щоб його компанія процвітала, повинен знати, розуміти різні фази інноваційного процесу та, з урахуванням результатів, створювати свою стратегію успішного керівництва.

1.3 Методи оцінки ефективності здійснення інноваційної діяльності підприємств

Під ефективністю інновації розуміється співвідношення ефекту і витрат, що викликали цей ефект. Під ефектом розуміється позитивний результат, який отриманий в результаті впровадження результатів інновації.

Одним з важливих моментів в управлінні науково-технічним прогресом на будь-якому рівні: на промисловому підприємстві будь-якої форми власності – є визначення ефективності науково-технічних і інноваційних заходів. Це багато в чому залежить від економістів, що працюють на підприємстві, а також від методик, що використовуються для такого роду розрахунків [27, с. 27].

Способи і методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності широко описані в економічній літературі. Практично всі вони ґрунтуються на співвідношенні ефектів і витрат (коефіцієнт економічної ефективності або його зворотна величина – термін окупності додаткових витрат) з подальшим їх порівнянням з нормативною величиною. Але кінцевий результат може досягатися різними шляхами і врахування цього має важливе значення під час комплексного оцінювання інноваційної діяльності підприємства. Кількість і

сукупність показників, котрі доцільно використовувати при комплексному оцінюванні інноваційної діяльності, здебільшого залежать від обсягу виробництва підприємницької структури.

На нашу думку, при виборі перспективних напрямів діяльності підприємства керівнику слід оцінювати інноваційні процеси. Різномічне оцінювання є необхідним і водночас дуже важким завданням. При цьому виникають аспекти, що пов'язані між собою, які необхідно розглядати окремо. До них належать, на нашу думку: по-перше – оцінювання науково-інформаційного рівня підприємства, по-друге – оцінювання технічного рівня підприємства; по-третє – оцінювання техніко-економічної ефективності інноваційних проектів (рис. 1.3). Позитивний висновок щодо перших двох аспектів є важливою базою для отримання високих кінцевих результатів діяльності [13, с. 224].

Внутрішньогосподарський (комерційний) економічний ефект, що обчислюється на окремих стадіях відтворювального циклу «наука-виробництво-експлуатація (споживання)», дає змогу оцінювати ефективність певних технічних новин і нововведень з огляду на ринкові економічні інтереси окремих науково-дослідних (проектно-конструкторських) організацій, підприємств-продуцентів і підприємств-споживачів. Перша форма економічного ефекту як оцінний показник використовується на стадіях обґрунтування доцільності розробки та наступної реалізації нових технічних рішень і вибору найліпшого варіанта таких, а друга – у процесі реалізації новинки (нововведення), коли вже відомі ціни на нову науково-технічну продукцію та обсяги її виробництва. Незважаючи на відмінності між двома формами виразу економічного ефекту $E_T^{нг(вг)}$ (народногосподарською – індекс нг), способи їхнього обчислення є ідентичними; вони визначаються як різниця між результатами виробництва продукції, виконаної роботи, наданих послуг (P_T) у вартісній оцінці і витратами (B_T) на досягнення таких за певний розрахунковий період T , тобто:

$$E_T^{нг(вг)} = P_T - B_T. \quad (1.1)$$

Оскільки розрахунковий період має значну тривалість, то результати й витрати за кожний його рік треба визначати з урахуванням чинника часу, тобто приводити до одного моменту часу – розрахункового року за допомогою спеціального коефіцієнта приведення a_1 , що обчислюється за формулою

$$a_1 = (1 + E_n)^{t_p - t}, \quad (1.2)$$

де E_n – норматив приведення різночасних витрат і результатів ($E_n = 0,1$);

t_p – розрахунковий рік;

t – рік, за який витрати і результати приводяться до розрахункового року.

З урахуванням чинника часу народногосподарський економічний ефект від технічних нововведень дорівнює:

$$E_m = \sum_{t=t_n}^{t_k} (Pt - Bt)at, \quad (1.3)$$

де $Pt - Bt$ – вартісна оцінка відповідно результатів і витрат у t -му році розрахункового періоду;

t_n, t_k – відповідно початковий і кінцевий роки розрахункового періоду.

Отже, активізація інноваційної діяльності підприємств всіх секторів економіки сьогодні елемент розвитку без якого створення конкурентоспроможної та економічно розвинутої країни не можливе, інвестиції – ресурсна підтримка інноваційного розвитку. Інновація – це кінцевий конкурентоздатний результат діяльності, у вигляді нового або вдосконаленого продукту, технологічного процесу, методу управління, впровадження на ринок якого, задовольняє економічні, екологічні, соціальні, правові та організаційно-управлінські потреби суб'єктів, які зацікавлені в його створенні та реалізації.

РОЗДІЛ 2

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

2.1 Економіко-організаційна характеристика ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ»

Група «Інтерпайп» (Interpipe Group) є глобально важливим гравцем на ринку металевих труб, вона входить до 10 найбільших світових виробників безшовних труб і цільнокатаних залізничних коліс. Питома вага «Інтерпайпа» на світовому ринку бесшовних труб – 2%, в сегменті залізничних колес – 12,8%. Продукція компанії Інтерпайп постачається до 80 країн світу через розгалужену мережу торгових офісів, які розташовані на території країн СНД, Європи, Азії, Африки та Америки. Підприємства групи «Інтерпайп» в основному розташовані в Дніпропетровській області України.

ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» створений на базі Нікопольського Південнотрубного заводу 4 квітня 2000 року. Підприємство входить до складу міжнародної вертикально-інтегрованої трубоколійної компанії Інтерпайп. Окрім ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб», до складу компанії Інтерпайп входять «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод (НТЗ)», «Інтерпайп Новомосковський трубний завод (НМТЗ)», «Дніпропетровський Втормет», електросталеплавильний комплекс «Дніпросталь».

ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» спеціалізується на виробництві безшовних труб для потреб нафтогазової галузі, спеціальних труб для машинобудування та енергетики, а також труб загального призначення для різних галузей. Підприємство має низку міжнародних сертифікатів, які підтверджують спрямованість на дотримання високих стандартів. Система управління якістю відповідає міжнародним стандартам ISO

9001 і API Q1, система управління довкіллям сертифікована згідно із стандартом ISO 14001, систему управління охороною здоров'я і безпекою персоналу сертифіковано на відповідність вимогам стандарту OHSAS 18001, продукцію сертифіковано на відповідність міжнародним і національним стандартами API 5ct, API 5L, EN (DIN), ASTM, JIS, ГОСТ.

На підприємстві застосовується технологія виробництва безшовних труб на стані безперервної прокатки, а також виробництво безшовних труб на автоматичному стані. Виробництво безшовних труб на стані безперервної прокатки дозволяє випускати наступні види продукції:

- труби для нафтогазової галузі: насосно-компресорні, геологорозвідувальні, обсадні і бурильні діаметром від 42 до 114,3 мм з товщиною стінки 3,5-11 мм, у тому числі в холодостійкого і корозійностійкого виконання;

- труби для машинобудування і енергетичної галузі: труби спеціального призначення і котельні труби діаметром від 32 до 114,3 мм з товщиною стінки 2,5-14,0 мм, у тому числі котельні труби завдовжки до 24 м;

- труби для застосування в інших промислових галузях: труби загального призначення діаметром від 32 до 114,3 мм з товщиною стінки 2,5-14,0 мм.

Виробничі потужності включають стану безперервної прокатки включають в себе:

- трубопрокатний агрегат із станом безперервного прокачування (діаметр труб 32 - 114,3 мм);

- лінії первинної обробки і контролю труб лінію гарту і відпустки труб для нафтогазовидобування і транспортування нафти і газу;

- лінію висадки кінців труб;

- лінії неруйнівного контролю труб (ультразвуковий, електромагнітний, віхретоковий, магнітно-порошковий контроль);

- лінії нарізки різьблення на трубах і муфтах, гідроопресовки труб, фарбування і упаковки труб;

- лінію обробки котельних труб завдовжки до 24 м, включаючи термообробку лінії по виробництву і неруйнівному контролю муфт.

Виробничі потужності автоматичного стану включають в себе:

- трубопрокатний агрегат з автоматом-станом, що випускає труби діаметром від 146 до 325 (339,7) мм;

- лінії первинної обробки, нарізка фаски;

- термозасобидля відпалу і нормалізації труб;

- лінії неруйнівного контролю.

На автоматичному стані підприємство випускає наступні види продукції:

- труби для нафтогазової галузі діаметром від 152 до 325 мм з товщиною стінки 6-18 мм;

- труби для машинобудування і енергетичної галузі: труби спеціального призначення і котельні труби діаметром від 146 до 325 мм з товщиною стінки 6-56 мм;

- труби для вживання в інших промислових галузях: труби загального призначення діаметром від 146 до 325 мм з товщиною стінки 6-56 мм.

Структурними підрозділами підприємства є виробничі цехи (безшовних труб, трубоволоочильний, трубоелектрозварювальний), допоміжні цехи (підготовки виробництва, електричний, теплосиловий, водопостачання, тощо), заводууправління (виробничий, технічний, кадровий, фінансовий, матеріального постачання відділи, головна бухгалтерія тощо), лабораторії, служб та непромислова група.

Таблиця 2.1 - Виробництво основної продукції на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ»[42]

Продукція	2021	2022		2023		Абс. відхилення	Темп приросту
		тис.т.	питома вага	тис.т	питома вага		
Усього у т.ч.	312,7	367,3	100%	431,0	100%	63,7	17,3%
Насосно-компресорні	34,6	34,6	9,4%	42,8	9,9%	8,2	23,7%
Обсадні і бурильні	32,8	32,6	8,9%	35,1	8,1%	2,5	7,7%
Спеціального призначення	92,6	87,4	23,8%	72,6	16,8%	-14,8	-16,9%
Загального призначення	152,7	212,7	57,9%	280,5	65,1%	67,8	31,9%

З табл. 2.1 видно, що підприємство ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» орієнтується на випуск переважно труб спеціального та загального призначення. Сукупна частка такої продукції у загальному випуску зросла з 78,4% (2021 рік) до 81,9% (2023 рік).

Виробнича діяльність ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» суттєво залежить від постачань трубної заготовки, яка надходить від металургійних підприємств України. За останні роки вартість трубної заготовки значно зросла через висхідну динаміку на світових товарних ринках продукції чорної металургії. Головними постачальниками трубної заготовки та гарячекатаного рулону для потреб підприємства виступають ТОВ «Дніпропетровський металургійний комбінат ім.Дзержинського» (трубна заготовка), а також ПАТ «Запоріжсталь».

До 2018 року ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб», аналогічно до інших трубопрокатних підприємств, закуповувало основну частину сировини на внутрішньому ринку. Проте з 2018 року переважна частина закупівель була переорієнтована на імпорт, так як він виділявся нижчою ціною. Крім того, підприємство активно імпортувало штрипс сталевий, так як місцеві виробники не мають достатніх потужностей для задоволення попиту трубопрокатних підприємств.

З 2021 року, у рамках створення повного циклу виробництва трубопрокатної продукції, а також з метою зменшення зовнішньої залежності від поставок трубної заготовки, Інтерпайп ввів у дію металургійний комплекс «Дніпросталь». Проектна потужність виробничих цехів «Дніпросталі» складає 1,32 млн.т. продукції на рік. Це дозволить суттєво зменшити проміжні витрати під час виробництва трубопрокатної продукції, що вплине на рівень цін і ринкову конкурентоспроможність.

Обсяг інвестицій у «Дніпросталь» складає 700 млн.дол.США. Для завершення будівництва промислового комплексу компанія Інтерпайп змушена була домовлятися про реструктуризацію боргових зобов'язань на суму 887 млн.дол.США із одночасним залученням додаткових коштів на суму 136

млн.дол.США. Такий крок призвів до того, що сукупний борг компанії перевищив 1 млрд.дол.США., повернення якого цілком залежить від ефективності виробничої та збутової діяльності підрозділів Інтерпайп [41].

Разом з тим, у попередньому 2022 році підприємство погіршило власні показники фінансово-господарської діяльності. Фінансовий показник до оподаткування зменшився на 152733 тис.грн. або 19,8%. Чистий дохід від реалізації продукції виріс порівняно з 2021 роком на 23,1%; при цьому собівартість реалізованої продукції зросла на 38,1%. У структурі операційних витрат частка матеріалів зросла з 68,6% до 77%, тобто на 8,4%. Через це валовий прибуток зменшився на 116870 тис.грн., що у відносному показнику склало 9,8%. Прибуток від операційної діяльності зменшився на 24,8% або 195132 тис.грн.

За 2022 рік підприємство понесло витрат на 26,7% більше за 2021 рік, що у грошовому еквіваленті склало 1184167 тис.грн. Зростання відбулося за рахунок збільшення витрат на збут (+19%), а також матеріальних витрат (+38,1%). У той же час, адміністративні витрати зменшилися на 15,5%. Незважаючи на зростання витрат, підприємство отримало чистого прибутку за 2022 рік у розмірі 433146,0 тис.грн., що становить 69,5% прибутку від звичайної діяльності.

Організаційна структура Інтерпайп включає в себе:

- управління з продажів труб до країн Близького Сходу та Середньої Азії, а також країн НАФТА (США, Мексика, Канада);
- управління з продажів труб до країн СНД та Європи;
- управління з продажів труб машинобудівного сегменту;
- управління з продажу коліс і бандажів.

Крім того існує ряд торговельних компаній, які займаються реалізацією продукції Інтерпайп на зовнішніх ринках у різних регіонах світу. Такими компаніями є: ІНТЕРПАЙП Європа (Швейцарія), ІНТЕРПАЙП Близький Восток (ОАЕ), ІНТЕРПАЙП Северная Америка (США), ІНТЕРПАЙП Казахстан

(Казахстан), ІНТЕРПАЙП Україна (Україна), KLV WHEELCO SA (Швейцарія).

За 2021-2023 роки експортна виручка ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» зростає в 1,7 рази. Найбільше зростання було забезпечено за рахунок ринку Європи, Північної Америки та України. Експортні поставки до країн Азії та Африки зменшилися на 27%. У цілому, тенденції зовнішньої торгівлі підприємства відповідають основним тенденціям загального експорту трубної продукції з України. товарна структура експорту ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 - Імпорт труб у країни Митного Союзу з України [44]

Продукція за ТНЗЕД	2021		2022		2023		Відхилення, млн. дол. США	
	тис.т	млн.дол. США	тис.т	млн.дол. США	тис.т	млн.дол. США	Абс.	Темп приросту
Усього	786,8	878,4	981,8	1291,7	864,5	1324,7	33	2,5%
7303	1,0	1,0	1,7	3,0	1,8	3,2	0,2	6,3%
7304	344,0	408,7	349,1	505,6	335,5	505,2	-0,4	-0,1%
7305	247,8	311,6	453,0	598,5	334,9	643,1	44,6	6,9%
7306	189,9	141,3	173,2	158,7	188,0	153,4	-5,3	-3,5%
7307	4,1	15,8	4,8	25,9	4,3	19,8	-6,1	-30,8%

З таблиці 2.2 видно, що у результаті введення спеціального мита відбулося збільшення обсягів імпорту на 2,5% або на 33 млн. дол. США, але це свідчить про підвищення вартості труб, оскільки фізичний обсяг імпорту зменшився у 2023 році проти попереднього періоду на 11,9%, у т.ч. найбільше за рахунок труб безшовних товарної позиції 7304 (на 3,9%) і труб зварних та клепаних діаметром 404,6 мм товарної позиції 7305 (на 26,1%).

Збутова діяльність ТОВ «ІНТЕРПАЙП Нікопольський завод безшовних труб Ніко Тюб» не обмежується виключно операціями продажу трубної продукції. З метою комплексного обслуговування клієнтів і замовників трубної продукції, а також розвитку їхньої лояльності, підприємство надає послуги логістики та експедиції. Поставки продукції клієнтам з Європи, країн НАФТА, Близького Сходу і Африки відбуваються морським, залізничним і

автомобільним транспортом залежно від типу вантажу і місця розташування покупця.

2.2 Інноваційна політика експортоорієнтованого підприємства ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ»

Економісти визнають, що виробництво трубної продукції є стратегічно важливою галуззю, яку потрібно розвивати. Ефективне функціонування неможливо уявити без зовнішньої торгівлі, а віддавати «позиції» на внутрішніх ринках іноземним компаніям недоречно. Українські промислові підприємства за рахунок низького рівня інноваційно-інвестиційного розвитку не можуть гідно конкурувати з великими операторами світового ринку і виробляють тільки 40% від своєї максимальної можливості [17]. Вважаємо, що така ситуація є несприйнятливою, оскільки Україна має могутній потенціал та займає вигідне географічне розташування для експорту продукції.

Посткризовий стан економіки, який спричинив зниження платоспроможності населення, різке збільшення вартості сировини, транспортних витрат, ціни на продукт, а також робить актуальною проблему впровадження (застосування) ресурсозберігаючих, економних технологій для виробництва продуктів промисловості трубних виробів. Для цього підприємствам потрібно звернути більшу увагу на впровадження інноваційних розробок в діяльність промислових підприємств. Впровадження інноваційної діяльності на підприємствах української промисловості – пріоритетний напрям розвитку економіки України.

Про важливість інноваційного чинника в економічному розвитку свідчить, зокрема, той факт, що питома вага нових знань, які втілюються в товарах, технологіях, освіті, організації виробництва в розвинутих країнах, становить близько 90% їх ВВП. Оскільки інновації є найважливішим засобом забезпечення економічного зростання, конкурентоспроможності та фінансової стабільності будь-якого підприємства, то високих результатів вони можуть

досягти лише за систематичного і цілеспрямованого здійснення інноваційної діяльності, яка спрямована на реалізацію нових можливостей. Їх відкриває ринкове середовище, вони зв'язані із розробкою та впровадженням нових видів продукції, нових засобів виробництва і форм його організації, освоєнням нових ринків.

Стан інноваційної діяльності в Україні більшість експертів-науковців визначають як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у країнах, для яких інноваційний розвиток є пріоритетним завданням економічної стратегії. Так, останні офіційні статистичні дані свідчать, що трубні підприємства України випускають до 2,5 тонн труб на рік, мають досить високий рівень зносу основних фондів (близько 60%) і порівняно (з провідними світовими виробниками) низький технічний рівень обладнання. Маючи потужність понад 5 млн. тонн труб на рік, трубні підприємства завантажені від 30 до 60%, що свідчить про можливість збільшення навантаження на виробництво за рахунок розширення інноваційної діяльності підприємств.

В сучасних євроінтеграційних умовах існування інновацій не можливе без ресурсної «підтримки», а саме інвестиційної. Саме інвестиції сприяють створенню економічного середовища у суспільстві, побудові інфраструктури підтримки інноваційної діяльності, а підвищення обсягу інвестицій в інноваційноспроможні промисловості – це шлях до створення конкурентоздатної та високорентабельної продукції, що може конкурувати, знизити залежність від імпорту енергоносіїв та створити в Україні умови для стабільного економічного розвитку.

Основним джерелом фінансування в 2023 р. інноваційної діяльності були власні кошти підприємств - 63,9% загального обсягу витрат (проти 52,9% у 2022 р.). Частка кредитів склала 21,0% (38,3%), фінансова підтримка держави - 2,2% (3,7%), кошти іноземних та вітчизняних інвесторів - 8,7% і 1,3% відповідно (0,4% і 0,3%).

Таблиця 2.3 - Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами [39]

Показники	Роки				Відхилення	
	2000	2005	2022	2023	абс.	відносне
Кількість підприємств, що займались інноваційною діяльністю	1705	1193	1462	1679	217	17%
у тому числі за рахунок коштів						
власних	1102	889	1043	1281	238	19%
державного бюджету	31	31	23	27	4	15%
місцевих бюджетів	5	13	17	28	11	39%
позабюджетних фондів	13	2	2	1	-1	-100%
вітчизняних інвесторів	18	13	12	14	2	14%
іноземних інвесторів	22	19	11	11	0	0%
кредитів	33	75	36	50	14	28%
інших джерел	22	10	8	13	5	38%

Отже, стратегічний розвиток підприємств промисловості тісно пов'язаний з реалізацією інноваційних проектів у їх діяльність з урахуванням впровадження маркетингових розробок, щодо просування продукції, особливо на міжнародний ринок. Таким чином, пропонуємо на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮД» впровадити інноваційний проект щодо створення відділу бенчмаркетингу. До основних цілей відділу бенчмаркінгу відносяться підвищення ефективності діяльності, прискорення процесу змін і управління ним, розширення кругозору керівників, усвідомлення досягнень світового рівня.

Основною функцією відділу маркетингу, як і всього підприємства є продаж продукції, що включає:

- організацію оптового продажу продукції і просування її до споживача в те місце, де вона потрібна, у той час, коли вона потрібна, у таких кількостях, у яких вона затребувана, і такої якості, що задовольняє покупців;
- добір покупців і висновок договорів постачання;
- вибір місця збереження запасів готової продукції й організація належного її збереження;
- визначення системи переміщення готової продукції до місць збереження і продажі;
- впровадження автоматизованої системи керування запасами;

- впровадження автоматизованої системи опрацювання замовлень, договорів;
- вибір засобів і маршрутів транспортування продукції до місць продажів;
- організацію вантажно-розвантажувальних робіт;
- організацію системи формування попиту, стимулювання збуту, реклами;
- проведення цілеспрямованого асортиментної політики;
- проведення цілеспрямованого цінової політики;
- узгодження з зацікавленими підрозділами підприємства асортименту й обсягів продукції, цін, знижок і надвишок до них, витрат на рекламні заходи і ресурси;
- розгляд і задоволення претензій і рекламаций, що поступили від покупців і партнерів по бізнесу на продукцію підприємства;
- формування попиту і реалізація продукції на нових ринках України й інших країн;
- організацію участі і проведення виставок, ярмарків, виставок-продажів і інших заходів щодо формування споживчого попиту на продукцію підприємства;
- підготування щоденних довідок про продажі, щомісячних, квартальних і річних звітів про продажі.
- забезпечення скоординованих із планом виробництва по термінах, обсягам і асортименту постачань сировини і матеріально-технічних ресурсів;
- виробітку і реалізацію найбільше раціональних схем ресурсного забезпечення;
- організацію найбільше повного й ощадливого використання на підприємстві матеріальних ресурсів, як-от: контроль за раціональним використанням сировини, матеріалів, дотримання норм їхньої витрати;
- встановлення обґрунтованих нормативів виробничих запасів;
- скорочення втрат і максимальне використання виробничих відходів;
- вивчення можливості і доцільності встановлення тривалих господарських зв'язків із постачальниками;

- організацію належної цілості матеріальних ресурсів і високого рівня механізації транспортно-складських операцій;
- здійснення належного урахування ресурсів і представлення достовірних звітних даних.

2.3 Ефективність інноваційної політики ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ» та напрямки її вдосконалення

Згідно поглядів науковців - ефективність діяльності підприємства виражається через систему оціночних показників, а умови ринкової економіки унеможливають існування єдиної уніфікованої системи показників, кожен суб'єкт самостійно обирає перелік показників. На нашу думку, на визначення доцільності та ефективності потрібного проекту та на перелік показників для розрахунку ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності впливають чинники, які визначені табл. 2.4.

Таблиця 2.4 - Чинники, що впливають на управлінські рішення щодо здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності

Чинники, що впливають на вибір методу розрахунку ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	- власні погляди суб'єкта, які базуються на вимогах до інноваційно-інвестиційного проекту (вид ефекту);
	- специфіка проекту (довжина життєвого циклу товару);
	- простота та швидкість отримання результатів;
	- наявні ресурси (фінансові, інтелектуальні).

На рис. 2.1 подана послідовність рішень кінцева мета яких – оцінка ефективності від інноваційно-інвестиційної діяльності. Одним із найважливіших етапів цього переліку є визначення економічної ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.

Методи оцінювання ефективності найчастіше використовують розрахунок показників чистого дисконтованого доходу, індексу рентабельності, строку окупності та внутрішньої нори доходності.

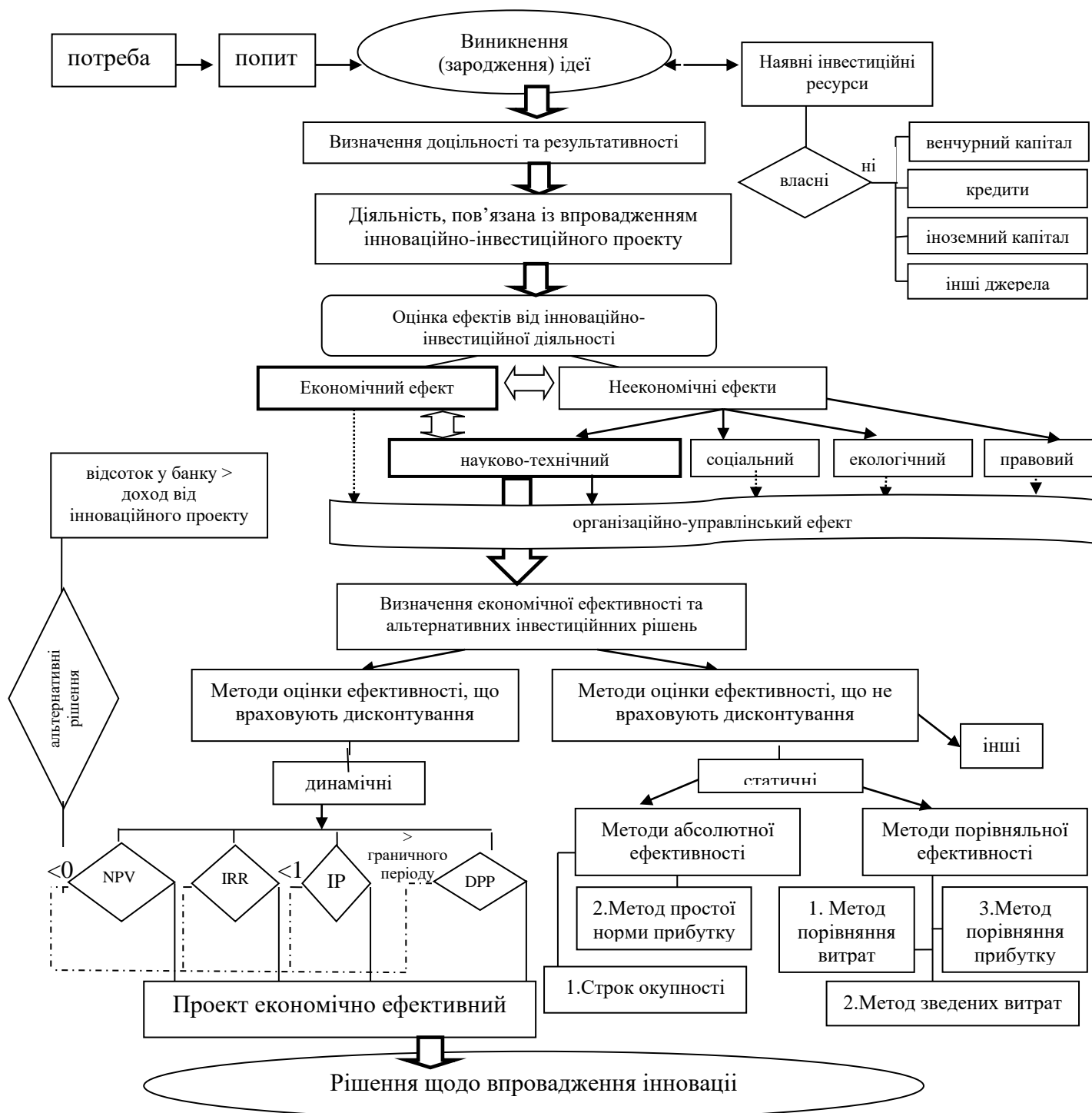

Рис. 2.1 Методика прийняття управлінського рішення щодо реалізації інноваційно-інвестиційного проекту

Розрахуємо витрати на створення нового відділу підприємства ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ». Зважаючи, що витрати пов'язані із наймом

фахівців у відповідній сфері діяльності та придбанням необхідної комп'ютерної техніки (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 - Перелік витрат необхідних для впровадження ІПІ на ТОВ «НІКО ТЬЮД» у 2024 р.

Показник	Витрати за рік, грн.	Витрати за весь строк дії ІПІ
1. Витрати на заробітну плату, всього	8000*12=62400	124800
менеджер зі збуту та маркетингових досліджень	3000*12=36000	72000
фахівець з реклами та стимулювання збуту	2200*12=26400	52800
2. Відрахування на соціальні заходи (36,5%)	22767	45552
3. Витрати на придбання оргтехніки (комп'ютери, принтери, факс та ін.)		22000
4. Витрати на придбання програмного забезпечення		6000
5. Постійні витрати (електропаливо, вода інш.)	824	1648
Всього	-	200000

Отже, згідно табл. 2.5 калькуляція витрат на реалізацію ІПІ складе 200000 грн., період реалізації ІПІ – 2 роки. Зауважимо, що реалізація ІПІ щодо створення нового відділу тісно пов'язана зі збільшенням обсягу продажу трубної продукції за рахунок активізації маркетингово-збутової політики на міжнародному ринку, а, як відомо, у 2023 р. чистий прибуток ТОВ склав 433146 грн., тому у 2024 р. та 2025 р. цей показник повинен збільшитися (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 - Прогноз чистого прибутку ТОВ «НІКО ТЬЮД» на 2013-2015 рр.

2023 р. (фактичні данні)	2024 р. (прогноз)	Темп приросту, %	2025 р. (прогноз)	Темп приросту, 2025 р./ 2023 р
433146	454803,3	5%	468447	3%

Зазначимо, що збільшення чистого прибутку – одне з головних завдань стратегії розвитку компанії у керівництва. Як відомо, що кожний інвестиційний процес пов'язаний з ризиком. У зв'язку з цим при ухваленні рішень про фінансування проекту необхідно враховувати чинник часу, тобто оцінювати витрати, виручку, прибуток від реалізації того або іншого проекту з врахуванням часових змін.

Слід враховувати також упущені можливості у витяганні доходу в результаті використання засобів, які будуть отримані в майбутньому. Це означає, що сьогоднішня цінність майбутніх доходів має бути виміряна з врахуванням цих чинників, для цього використаємо ставку дисконтування. Даний показник розрахуємо за кумулятивним методом, що враховує такі складові як: безризикову норму прибутковості та норму прибутковості (премія за ризики макро та мікро рівнів), яка покриває несистематичні ризики, що є характерними саме для даного проекту [42, с. 33].

Безризикова ставка доходу зазвичай визначається за допомогою ставки доходу за довготерміновими державними облігаціями (обумовлено низьким ризиком неплатоспроможності та включає рівень інфляції) [43, с. 95]. Але ситуація, що склалася на українському фінансовому ринку не відображає реальний рівень доходності цінних паперів, тому нами була обрана ставка по депозитним довготерміновим валютним вкладам (долар), що для крупних та стабільних банків України – Приватбанк, Ощадбанк та Укрсоцбанк складає 5,5% [44].

Премію за ризик вкладання в дане підприємство розглянемо з урахуванням ризиків мікро та макро рівнів, оскільки, як відомо, на діяльність підприємства впливають як зовнішні (макропоказники) так і внутрішні (мікропоказники) фактори. Премія за галузевий ризик вкладення інвестицій в ТОВ «НІКО ТЬЮД», як підприємство важкої промисловості встановлена на рівні 3% (згідно Наказу Фонду Держмайна України № 844 від 04.06.2009 [45]).

Розмір ризиків мікро рівня залежить від: розміру компанії (чим < тим вищий ризик); диверсифікації (виробнича та територіальна); диверсифікації, що залежить від клієнтів та якості управління підприємством.

ТОВ «НІКО ТЬЮД» належить до великих підприємств, тому ризик вкладання в таке підприємство (з урахуванням масштабу) є великим – 1,5%. Премія за ризик виробничої та територіальної диверсифікації складає 1,5%, оскільки ТОВ реалізує один вид продукції, але має виходи на зовнішній ринок. В результаті оцінки ділової активності був зроблений висновок, що фінансова

структура не знаходиться на досить високому рівні. Але можна передбачити, що вона буде надалі зростати, тому премію за ризик – 1,0%. Таким чином ставка дисконтування для інноваційно-інвестиційного проекту на ТОВ «НІКО ТЬЮД» становить 14,5% (безризикова норма прибутковості – 5,5% та премія за ризик – 9%).

Таблиця 2.7 - Рівень та фактори ризику інвестиційно-інноваційного проекту на прикладі ТОВ «НІКО ТЬЮД»

Рівень ризику	Фактори ризику	Нормативні значення	Премія за ризик, %
Галузеві (регіональні) ризики (макро)	Премія за галузевий ризик для підприємств	1-7%* залежить від галузі	3 %
Ризики (мікро) інвестування в дане підприємство	Розмір компанії (чим < тим вищий ризик)	0-3 %	1,5 %
	Диверсифікація (виробнича та територіальна)	0-3 %	1,5 %
	Диверсифікація, що залежить від клієнтів	0-3 %	1,0 %
	Якість управління (компанія не залежить від однієї ключової фігури, але відсутній управлінський резерв)	0-2 %	1,0 %
	Фінансова структура	0-3 %	1,0 %
Всього		-	9,0 %

На основі табл. 2.6 та 2.7 розрахуємо основні показники ефективності інноваційно-інвестиційного проекту, а саме: чистий приведений дохід, період окупності та внутрішня норма доходності.

Визначимо чистий приведений дохід (NPV), тобто суму коштів яку отримає ТОВ після впровадження проекту у кінці 2024 року, з урахуванням ставки дисконтування.

$$NPV = -200000 + \frac{454803}{(1+0,145)^1} + \frac{468447}{(1+0,145)^2} = 554522 \text{ грн.} \quad (3.1)$$

Чистий дисконтований дохід представляє собою оцінку сьогоденної вартості потоку майбутніх доходів. Згідно розрахунків ця величина позитивна та складає 554522 грн. Тобто виконується необхідна умова ефективності

проекту ($NPV > 0$), що означає перевищення результатів над витратами (див. рис. 3.1).

Наступний показник оцінки ефективності – внутрішня норма доходності (IRR), розуміють ставку за якою чистий дисконтований дохід дорівнюється нулю.

$$NPV = -200000 + \frac{454803}{(1+0,145)^1} + \frac{468447}{(1+0,145)^2} = 0 \quad (3.2)$$

Внутрішня норма доходності проекту складає 204,4% ($204,4\% > 14,5\%$), проект є ефективним. Індекс рентабельності становить (PI):

$$PI = \left(\frac{454803}{(1+0,145)^1} + \frac{468447}{(1+0,145)^2} \right) / 200000 = 4 \quad (3.3)$$

Цей показник характеризує рівень доходу на одиницю витрат, тобто сума результату проекту більша ніж інвестиційні витрати. Це означає, що наприкінці 2014 року грошові потоки перевищать грошові відтоки в 4 рази.

Період окупності дисконтований (DPP) – найпопулярніший показник оцінки ефективності серед інвесторів, показує через скільки років повернуться витрати на інвестиції.

$$PP = 200000 / \left(\frac{454803}{(1+0,145)^1} + \frac{468447}{(1+0,145)^2} \right) = 97 \text{ днів} \quad (3.4)$$

Період окупності дорівнює 97 днів (3 місяця). Запланований період окупності на початку проекту складає – 2 роки, згідно існуючих показників інвестицій повернуться раніше, що є позитивною характеристикою проекту. Таким чином, інноваційно-інвестиційний проект з створення нового відділу бенчмаркетингу на ТОВ «НІКО ТЬЮД» є ефективним.

Широкомасштабна інноваційна діяльність у сучасних умовах є фундаментом стабільного й ефективного економічного зростання як окремо взятої галузі, так і країни загалом. Звідси виникає принциповий та однозначний висновок, що Україна, здійснюючи глибокі ринкові трансформації, повинна цілеспрямовано й швидкими темпами забезпечувати перехід від екстенсивного до прогресивної інноваційно- інвестиційної моделі розвитку економіки.

Збільшення випуску трубної продукції було забезпечено, серед іншого, завдяки модернізації виробничих потужностей на вітчизняних профільних підприємствах. Наведемо окремі приклади у розрізі окремих виробництв.

Найбільш масштабну модернізацію виконав ПАТ «ЗФЗ». Тут встановлено нове устаткування і освоєне виробництво сучасних сталевих труб великого діаметру для магістральних газо- і нафтопроводів. Здійснено комплекс реконструктивних заходів, направлених на підвищення якості і розширення сортаменту труб, зокрема організовано виробництво одношовних труб діаметром 914-1067 мм з товщиною стінки 9,5-17,5 мм. Для цього додатково встановлено нову лінію формування цих труб, трубоелектрозварювальний стан для зварки технологічного шва, а також виконано модернізацію технологічного устаткування (станів внутрішньої зварки, гідромеханічних експандерів, гідропресу і так далі). При цьому, загальна проектна потужність цеху 1500 тис.т труб на рік зберігається без зміни.

На ВАТ «Інтерпайп-НТЗ» виведено з експлуатації надлишкові агрегати, переважно з виробництва гарячедеформованих та зварних труб: припинено роботу трубопрокатного агрегату з пілігримовим станом 6"-12" та 5-ти трубоелектрозварювальних агрегатів 10-60. Освоєно виробництво труб обсадних максимальної групи міцності Q125 за міжнародним стандартом/стандартом Американського інституту нафти ISO 11960:2004/API Specification 5CT та гармонізованим з ним національним стандартом України ДСТУ ISO 11960:2006. Впроваджено виробництво труб обсадних високоміцних та надвисокоміцних з герметичним різьбовим з'єднанням UPJ газоцільного типу. У завершальній стадії дослідно-

промислового освоєння: труби обсадні корозійностійкі груп міцності C90 та T95 за міжнародним стандартом/стандартом Американського інституту нафти ISO 11960:2004/API Specification 5CT та гармонізованим з ним національним стандартом України ДСТУ ISO 11960:2006; труби великого діаметру 406 мм та 426 мм для нафто - та газовидобування та машинобудування (довідка: до 2022 року максимальних діаметр у спеціалізації заводу був 377 мм); труби прецизійні для автомобільної промисловості. Введено в дію сучасну установку «Venjakob» з маркування та нанесення консерваційного покриття з використанням лаків типу УФО. у стадії реалізації інвестиційний проект з модернізації засобів неруйнівного контролю труб з метою розширення технічних можливостей діючих установок та застосування нових методів контролю. У кооперації з ВАТ «ІНТЕРПАЙП НМТЗ» здійснюється виробництво труб із захисним покриттям з поліетилену.

Значним досягненням в галузі виробництва гарячедеформованих труб є створення сучасного виробництва безперервнолітої заготовки на ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь» компанії "ІНТЕРПАЙП". Використання такого металу значно поліпшить якість труб, у 8 разів зменшить використання природного газу, суттєво поліпшить екологічні умови.

На ПАТ «Інтерпайп-НМТЗ» реалізовано проект модернізації цеху з випуску електрозварних труб діаметром 159-529 мм. Встановлене устаткування дозволило проводити термообробку зварного шва і біляшовної зони, випускати труби за стандартами API і EN, зокрема із зовнішнім антикорозійним покриттям. Економія природного газу склала до 43,0 м³ на тонну продукції. Впроваджено виробництво труб із трьохшаровим зовнішнім покриттям. Однак устаткування заводу – монопольного виготовлювача електрозварних труб середнього діаметра, поступається закордонним підприємствам. Впроваджено обладнання неруйнівного контролю труб в ТЕСЦ № 2. Освоєно виробництво труб діаметром 508 мм та труб для магістральних трубопроводів відповідального призначення у відповідності до стандартів API 5L PSL 1-2, EN 10208-2 та. Змінено схеми паропостачання, що дозволило знизити витрати

природного газу до 820 м³/год, електроенергії – до 126 кВт/год. Впроваджено локальні джерела теплопостачання в ТЕСЦ № 2, внаслідок чого знижено споживання природного газу до 2037 м³/год. Модернізовано систему теплопостачання залізничного цеху. Встановлено обладнання для контролю якості усунення внутрішнього грата. Організовано дільницю для сушки внутрішньої поверхні труб після гідровипробувань у ТЕСЦ № 2 та інші.

На ПАТ «Інтерпайп Ніко Т'юб» проведено заміну калібрувального і правильного станів, пил різання (стан 350), лінії по обробці довгомірних котельних труб, установки ультразвукового і магнітопорошкового контролю (стан 30-102).

На ЗАТ «Нікопольський завод сталевих труб «ЮТІСТ» введено в експлуатацію цех з виробництва гарячедеформованих труб, освоюється виробництво прецизійних труб для амортизаторів автомобілів, застосовано методи неруйнівного контролю якості та автоматизоване маркування.

Спеціалістами ДП «НДТІ» розроблено нові матеріали спеціального призначення та технології виготовлення труб, серед яких:

- економнолегована малонікелева (~4%) хромомарганцева жароміцна сталь марки 10X12Г14СН4ЮМ (ЕП838У) для теплової енергетики, що забезпечує підвищення в 3 рази стійкості труб проти сульфідної корозії у порівнянні з трубами з нержавіючої сталі марки 12X18Н12Т, велику (на 10-15%) тривалу пластичність в порівнянні з трубами із сталі 12X18Н12Т, підвищену надійність в експлуатації, економію хрому –60 кг на тонну труб, нікелю –80 кг на тонну труб;

- нова сталь марки 06X1-У підвищеної корозійної стійкості для труб нафтогазового сортаменту, що має у 5-8 разів більш високу стійкість в агресивних середовищах нафтопромислів в порівнянні з трубами, що експлуатуються, і комплекс експлуатаційних характеристик (механічні, в'язкопластичні властивості, вуглецевий еквівалент, зварюваність в польових умовах та ін.) на рівні кращих зарубіжних аналогів;

- сталь марки 03X17H14мз для труб-конденсаторів для нових енергоблоків АЕС;

- технологія вітчизняного виробництва виготовлення прокату і труб-оболонок ТВЕЛ із сплаву Zr1nb, що завозяться з закордону, для реакторів ВВЕР-1000 (розроблена відповідно до комплексної Програми створення ядерно-паливного циклу України);

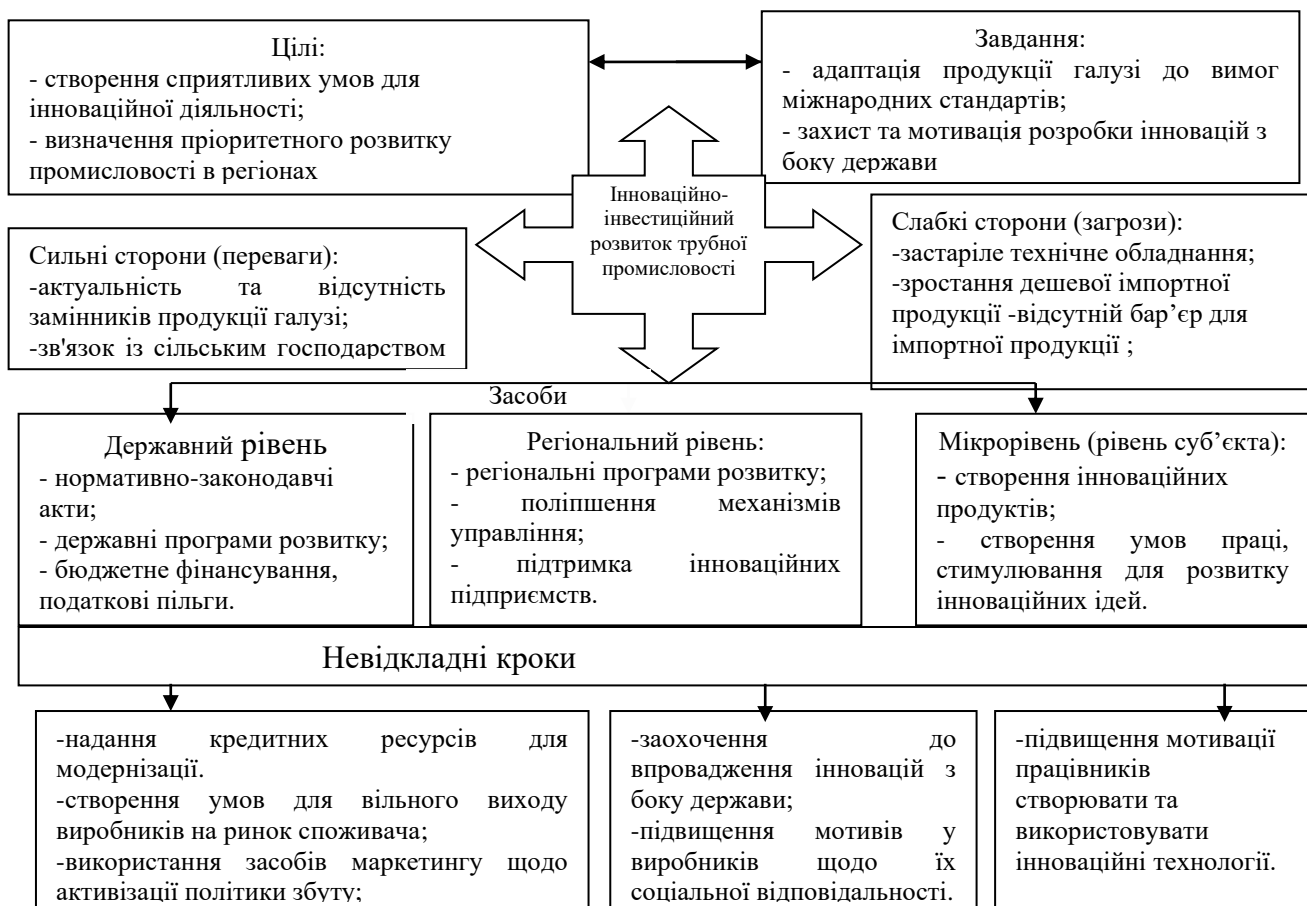

Рис. 2.2 Цілі, завдання та засоби, які є необхідними для активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств трубної промисловості

- технологія виготовлення насосно-компресорних труб (НКТ) класів міцності від N80 до P110 за стандартом API 5CT-2005 з антикорозійним і зносостійким дифузійним цинковим покриттям підвищеної у 3-5 разів корозійної стійкості і експлуатаційної надійності;

- труби із захисним покриттям (14 видів систем захисного покриття на основі екструдованого поліетилену, теплогідроізоляційних на основі

пенополіуритану, епоксидного, емалевого та іншого покриття) для житлово-комунального господарства, інших галузей економіки для запобігання техногенним аваріям, що дозволяють зменшити тепловтрати на 90%, заощадити 300 тис. м³ газу на рік на 10 км теплотрас, знизити у 5-6 разів експлуатаційні витрати у зв'язку з підвищенням надійності трубопроводів і підвищенням на 20% їх пропускної спроможності, знизити на 40% витрати при прокладанні труб, в 3-4 рази збільшити термін служби труб з гарантійним терміном служби 30-50 років.

Підприємства-виробники трубної продукції, як представники однієї з провідних галузей промисловості є привабливими об'єктами для вкладання інвестиційних ресурсів. Сьогодні цю вимогу можна та потрібно виконати зосередивши зусилля основних суб'єктів на інноваційному розвитку цієї галузі, для цього потрібно вирішити ряд завдань та цілей, які відображені на рис. 2.2.

Скорочення обсягів виробництва трубної продукції (на 10% порівняно з 2022р.), зменшення рентабельності та чистого доходу, а також погіршення фінансових показників до оподаткування стали підставами для прийняття рішення на рівні уряду щодо створення робочої групи щодо врегулювання проблем пов'язаних із роботою галузі. Зауважимо, що указана робоча група буде займатися проблемами металургійного комплексу взагалі, а питання трубної промисловості буде виділено в окреме провадження. Робоча група відповідно до покладених на неї завдань:

- 1) проводить аналіз:
  - стану справ та причин виникнення проблем у діяльності підприємств;
  - ефективності здійснення підприємствами заходів щодо зменшення собівартості продукції;
- 2) проводить моніторинг:
  - реалізації на внутрішньому ринку продукції підприємств;
  - стану справ на підприємствах з метою підготовки пропозицій щодо забезпечення їх сталого розвитку;

3) забезпечує проведення аналізу стану виконання програм розвитку підприємств;

4) вивчає отриману від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформацію про наявність на підприємствах проблемних питань;

5) бере участь у розробленні проектів нормативно-правових актів, що стосуються діяльності підприємств;

6) подає на розгляд центральних органів виконавчої влади пропозиції з питань, що належать до її компетенції.

Робоча група має право:

- залучати до участі у своїй роботі представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), а також експертів (за згодою);

- отримувати в установленому порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладених на неї завдань;

- організовувати проведення конференцій, нарад та інших заходів.

Робоча група під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями.

Формою роботи робочої групи є засідання, які проводяться за рішенням її голови. Підготовку матеріалів для розгляду на засіданні робочої групи забезпечує її секретар. Повідомлення про проведення засідання та його порядок денний надсилаються членам робочої групи не пізніше ніж за два робочих дні до дати його проведення.

Засідання робочої групи веде її голова, а в разі його відсутності заступник голови робочої групи. Засідання робочої групи є правоможним, якщо на ньому присутні більш як половина її членів.

На своїх засіданнях робоча група готує пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції. Пропозиції та рекомендації вважаються схваленими, якщо за них проголосували більш як половина присутніх на засіданні членів робочої групи. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні. Член робочої групи, який не підтримує пропозиції (рекомендації), може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

Пропозиції та рекомендації робочої групи оформляються протоколом, який підписує головуючий на засіданні. Пропозиції та рекомендації робочої групи можуть бути реалізовані шляхом прийняття Кабінетом Міністрів України рішення, проект якого подає орган виконавчої влади відповідно до компетенції. Робоча група подає не рідше ніж один раз на квартал Кабінетові Міністрів України інформацію про результати своєї роботи[35-36].

Пріоритетним завданням державної політики у сфері забезпечення науково-технологічної безпеки є розвиток національної інноваційної системи. Для здійснення цього завдання необхідно: визначити основні параметри інноваційної моделі розвитку та структурної перебудови національної економіки; здійснити оцінку наявного технологічного потенціалу вітчизняного виробництва конкурентоспроможної високотехнологічної продукції та послуг, визначити заходи щодо його реалізації; здійснити комплексний аналіз та експертизу чинних стратегічних і програмних документів щодо їх інноваційної спрямованості та внести в установ. Аналіз тенденцій функціонування інноваційної діяльності промислових підприємств свідчить, що її переважними напрямками в Україні є: розробка і впровадження нових технологічних процесів та здійснення механізації й автоматизації виробництва. Підвищення попиту та конкурентоспроможності вітчизняної інноваційної продукції за кордоном сприяло збільшенню обсягів експортованої інноваційної продукції в останні роки. При цьому збільшення обсягів витрат промислових підприємств на придбання засобів виробництва, відсутність маркетингових досліджень та реклами інноваційної продукції гальмує механізм регулювання інноваційної

діяльності в напрямі освоєння виробництва нових видів продукції та розширення ринків її збуту.

Залишається неефективним механізм програмно-цільового планування науково-технологічної та інноваційної політики. Суттєве збільшення кількості затверджених науковотехнічних програм відбувається на тлі скорочення обсягів їх фінансування. Відсутність загальнодержавної системи моніторингу та механізмів зворотного зв'язку між виконавцем та розпорядником коштів не дає можливості відстежувати ефективність проведення робіт та одержання відповідних результатів. Низьким залишається рівень частки програмно-цільового фінансування наукових досліджень та розробок, спрямованого на отримання кінцевого результату.

ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

Часи глобалізації вимагають активного використання досягнень науки і техніки та загального інтелектуального розвитку людства, також відбувається трансформація та поява нових соціально-економічних, організаційних та інших потреб суспільства. Для того, щоб задовольнити ці потреби, сфера виробництва намагається створювати нові матеріальні блага. Але підвищений попит вимагає збільшення масштабів виробництва, оскільки на існуючій виробничій базі повністю задовольнити нові потреби складно. Тобто подальше використання екстенсивного типу виробництва робить неможливим розвиток конкурентоздатності підприємств. Постає гостра необхідність впровадження наукоємних процесів виробництва продукції, тобто діяльність підприємств всіх секторів економіки повинна базуватися на інноваційно-інвестиційних засадах. У дипломній роботі визначено, що існує тісний зв'язок між інноваційною та інвестиційною діяльністю, оскільки використання цих термінів окремо звужує визначення інноваційного процесу, а існування економічної категорії «інноваційно-інвестиційна діяльність» розкриває «шляхи появи» необхідних ресурсів для впровадження інновацій.

Узагальнення літературних джерел з визначення категорій «інновації» та «інноваційна діяльність» дозволило встановити, що не існує єдиного підходу до визначення їх сутності, визначено недоречність ототожнення категорії «інновація» з такими поняттями як «новація» та «винахід». Ця риса пов'язана з тим, що кожна з категорій розкриває процес розвитку, оновлення об'єкту, але всі вищезазначені поняття мають свої особливості та не є синонімами. В умовах безперервних економічних змін інновації стають основним чинником, що сприяє динамічному розвитку і підвищенню результативності функціонування як окремих ринкових суб'єктів господарювання, так і економічної системи загалом.

ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО-ТБЮБ» є провідним виробником та експортером труб різного діаметру та призначення. За останні роки підприємством було здійснено низку кроків, які дозволяють оптимізувати витрати та підвищити ефективність виробничо-збутової діяльності. Такими кроками стали введення в дію власних потужностей з випуску трубної заготовки, досягнення домовленостей щодо особливого режиму імпорту трубної продукції до Митного союзу, зниження ставок ввізного мита в країнах ЄС.

Стратегічний розвиток підприємств промисловості тісно пов'язаний з реалізацією інноваційних проектів у їх діяльність з урахуванням впровадження маркетингових розробок, щодо просування продукції, особливо на міжнародний ринок. Таким чином, пропонуємо на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТБЮД» впровадити інноваційний проект щодо створення відділу бенчмаркетингу. Інвестиції на створення нового відділу підприємства пов'язані із наймом фахівців у відповідній сфері діяльності та придбанням необхідної комп'ютерної техніки. До основних цілей відділу бенчмаркінгу відносяться підвищення ефективності діяльності, прискорення процесу змін і управління ним, розширення кругозору керівників, усвідомлення досягнень світового рівня.

Основною функцією відділу маркетингу, як і всього підприємства є продаж продукції, що включає: організацію оптового продажу продукції і просування її до споживача в те місце, де вона потрібна, у той час, коли вона потрібна, у таких кількостях, у яких вона затребувана, і такої якості, що задовольняє покупців; добір покупців і висновок договорів постачання; вибір місця збереження запасів готової продукції й організація належного її збереження; визначення системи переміщення готової продукції до місць збереження і продажі; вибір засобів і маршрутів транспортування продукції до місць продажів; організацію системи формування попиту, стимулювання збуту, реклами; проведення цілеспрямованого асортиментної політики; проведення цілеспрямованого цінової політики; формування попиту і реалізація продукції на нових ринках України й інших країн; організацію участі і проведення виставок, ярмарків, виставок-продажів і інших заходів щодо формування споживчого попиту на

продукцію підприємства. Інвестиції на створення відділу дорівнюють 25 тис. дол. (200000 грн.). Чиста теперішня вартість (NVP) – 554522 грн., IRR – 204%, період окупності дорівнює 97 днів (3 місяця). Запланований період окупності на початку проекту складає – 2 роки, згідно існуючих показників інвестицій повернуться раніше, що є позитивною характеристикою проекту. Таким чином, інноваційно-інвестиційний проект з створення нового відділу бенчмаркетингу на ТОВ «НІКО ТЬЮД» є ефективним

На думку експертів, обсяг випуску трубної продукції в Україні становитиме 2,1-2,2 млн.т. Разом з тим, аналітики вважають, що випуск трубної продукції може зрости за рахунок наступних факторів:

- нарощування внутрішнього випуску трубної заготовки, що дозволить зменшити залежність від її імпорту, а відтак знизити собівартість виробництва кінцевої продукції;

- зниження ввізного мита на імпорт українських труб до країн ЄС;

- подальше врегулювання питання квотних поставок трубної продукції українського виробництва на територію країн-учасників Митного союзу.

Пріоритетним завданням державної політики у сфері забезпечення науково-технологічної безпеки є розвиток національної інноваційної системи. Для здійснення цього завдання необхідно: визначити основні параметри інноваційної моделі розвитку та структурної перебудови національної економіки; здійснити оцінку наявного технологічного потенціалу вітчизняного виробництва конкурентоспроможної високотехнологічної продукції та послуг, визначити заходи щодо його реалізації; здійснити комплексний аналіз та експертизу чинних стратегічних і програмних документів щодо їх інноваційної спрямованості та внести в установ. Аналіз тенденцій функціонування інноваційної діяльності промислових підприємств свідчить, що її переважними напрямками в Україні є: розробка і впровадження нових технологічних процесів та здійснення механізації й автоматизації виробництва. Підвищення попиту та конкурентоспроможності вітчизняної інноваційної продукції за кордоном сприяло збільшенню обсягів експортованої інноваційної продукції в останні

роки. При цьому збільшення обсягів витрат промислових підприємств на придбання засобів виробництва, відсутність маркетингових досліджень та реклами інноваційної продукції гальмує механізм регулювання інноваційної діяльності в напрямі освоєння виробництва нових видів продукції та розширення ринків її збуту.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Економіка і організація інноваційної діяльності : підруч. / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін. ; Під ред. проф. О.І. Волкова, проф. М.П. Денисенко. – К. : Професіона, 2014. – 960 с.
2. Микитюк П.П. Інноваційна діяльність : [навч. посіб. для студ вищ. навч. закл.]. / П.П. Микитюк, Б.Б. Сенів. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 392 с.
3. Колодинський С.Б. Стан та перспективи розвитку інноваційної діяльності в економіці Одеського регіону / С.Б. Колодинський // Прометей : регіон. зб. наук. пр. з економіки. – Харків, 2021. – Вип. 2(32). – С. 31-35.
4. Федоренко В.Г. Інвестознавство : підруч. / В.Г. Федоренко – [3-тє вид., доп.]. – К. : МАУП, 2004. – 480 с.
5. Закон «Про інноваційну діяльність» №40-IV від 04.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР № 36. – Ст. 266.
6. Кондур О.С. Інноваційна політика в умовах трансформації підприємств / Кондур О.С., Марчук Л.В., Смиковчук Т.В. // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : зб. наук. пр. – Івано-Франківськ, 2019. – Вип. V, Т. 1. – С. 81-100.
7. Інноваційна трансформація промислового сектору економіки України та механізми її регулювання : монограф. / [Філіппова С.В., Волощук Л.О., Смоквіна Г.А. та ін.] ; під ред. Філіппової С.В. – Одеса : ВМВ, 2019. – 180 с.
8. Дука А. Фінансування спільних інноваційних проєктів / А. Дука // Фінанси України. – 2019. – №11. – С. 24-26.
9. Гринёв В.Ф. Инновационный менеджмент : учеб. пособ. / В.Ф. Гринёв. – К.: МАУП, 2021.– 152 с.
10. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : підруч. / С.Ф. Покропивний. – К. : КНЕУ, 2023. – 608 с.
11. Порев С.М. Інноваційний підхід: теорія і практика / С.М. Порев // Наука та

наукознавство. – 2018. – № 2. – С. 61-69.

12. Інвестиційна політика в Україні : досвід, проблеми, перспективи : монограф. / Кузьмін О.Є., Чумаченко М.Г., Аптекар С.С. [та ін.]. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, ЛТД”, 2023. – 292 с.

13. Федоренко В.Г. Інвестознавство : підруч. / В.Г. Федоренко – [3-тє вид., доп.]. – К. : МАУП, 2024. – 480 с.

14. Федулова Л.І. Інноваційна економіка / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2016. – 480 с.

15. Активізування інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств : монограф. / Кузьмін О.Є., Князь С.В., Вівчар О.Й., Мельник Л.І. ; За наук. ред. проф., д-ра екон. наук О.Є. Кузьміна. – Стрий : ТзОВ «Укрпол», 2005. – 250 с.

16. Долгошея Н.О. Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки / Н.О. Долгошея // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2022. – № 1(55). – С. 192-195. – (Серія : Економічні науки).

17. Васильєва С.І. Інноваційна інфраструктура як елемент національної інноваційної системи розвитку економіки / С.І. Васильєва // Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави : III Міжнар. наук.-практ. конф., 29-30 жовтня 2008 р.: тези доповідей / Придніпровська державна академія будівництва та архітектури. – Т.4. – Дн-ськ, 2008. – С. 16-20.

18. Колесніченко В.Ф. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / В.Ф. Колесніченко. – Х., 2006. – 20 с.

19. Кукрус А. Наука: организация, планирование управления: Система и методы правового регулирования / А. Кукрус. – Таллин: Валгус, 1988. – 256 с.

20. Новікова І.В. Інноваційний потенціал підприємства: оцінка та фінансово-інвестиційне забезпечення розвитку (за матеріалами підприємств алмазно-інструментального виробництва України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. : 08.06.01 «Економіка, організація і управління

підприємствами» / І.В. Новікова. – К., 2003. – 20 с.

21. Гринёв В.Ф. Инновационный менеджмент : учеб. пособ. / В.Ф. Гринёв. – К.: МАУП, 2001.– 152 с.

22. Васильєва С. Інноваційний процес, як необхідна складова інноваційної діяльності в умовах перехідної економіки / Васильєва Світлана // Молода наука – 2021 : універ. наук.-практ. конф. студ. та молод. учених: тези доповідей / Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2021. – С. 328-329.

23. Нетудихата К.Л. Інноваційні аспекти регіонального розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.01.01 «Економічна теорія» / К.Л. Нетудихата. – Дн-ськ, 2004. – 20 с.

24. Андросова О.Ф. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності : монограф. / О.Ф. Андросова, А.В. Череп. – К. : Кондор, 2007. – 265 с.

25. Ивченко В.В. Экономика и управление инновациями (Инновационный менеджмент) : курс лекций / В.В. Ивченко. – Калининград, 1996. – 55 с.

26. Васильєва С.І. Оцінка ефективності впровадження інновацій на підприємствах харчової промисловості / С.І. Васильєва // Сучасний менеджмент : проблеми теорії та практики : V Міжвузів. наук.-практ. конф. студ., молод. вчених та спец., 20 травня 2022 р.: тези доповідей / Криворізький технічний університет. – Кривий Ріг, 2022. – С. 224-225.

27. Адарюкова М.О. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку України / М.О. Адарюкова // Вісник Приазовського державного технічного університету. – 2008. – Вип. 18, ч. 1. – С. 314-319.

28. Атаманова Ю.Е. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монограф. / Ю.Е. Атаманова. – Харків : Вид-во „ФІНН”, 2008. – 424 с.

29. Економіка підприємства : підруч. / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – [вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К. : КНЕУ, 2005. – 528 с.

30. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Краснокутська Н.В. – К. : КНЕУ, 2003. – 504 с.

31. Микитюк П.П. Інноваційна діяльність : [навч. посіб. для студ вищ. навч.

- закл.]. / П.П. Микитюк, Б.Б. Сенів. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
32. Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент : учеб. пособ. для вузов / И.Т. Балабанов. – СПб. : Питер, 2001. – 303 с.
33. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учебник / Г.В. Савицкая. – [5-е изд., перер. и доп.]. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 536 с.
34. Катаев О. Резерви технічного переозброєння енергомістких підприємств гірничо-металургійного комплексу Донбасу / О. Катаєв // Економіка України. – 2023. – № 2. – С. 84 – 88.
35. Сучасний стан чорної металургії . – Режим доступу: <http://agrobiz.in.ua/suchasnyj-stan-2>
36. Виробництво промислової продукції за видами в Україні за січень – грудень 2022 року. Статистичний бюлетень / Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
37. Діяльність суб'єктів господарювання. 2022. Статистичний збірник / Державна служба статистики. – Київ, 2023 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
38. Верескун М. В. Эффективное управление, как фактор обеспечения стратегии конкурентоспособности крупных промышленных объединений / М. В. Верескун, В. М. Колосок, Е. Н. Дроботина // Вестник Приазовского государственного технического университета. - 2022. - № 22. - С. 56-64.
39. Колосок В. М. Использование холдинговых объединений для обеспечения стратегического развития металлургических предприятий Украины / В. М. Колосок, О. Л. Набебина // Управлінські технології у вирішенні сучасних проблем розвитку соціально-економічних систем : [монографія] / [за заг. ред. О. В. Мартякової]. - Донецьк : ДВНЗ "ДонНТУ", 2022.- С. 185-190.
40. Калмаев В. Г. Обоснование выбора ставки дисконтирования применительно к российским условиям [Електронний ресурс] / В. Г. Калмаев. – Режим доступу: [http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000063105/300\(II\)/image/300_2_032_034.pdf](http://www.lib.tsu.ru/mminfo/000063105/300(II)/image/300_2_032_034.pdf).

41. Котова М. В. Обоснование методики расчетов ставки дисконтирования в отечественной практике / М. В. Котова, С. С. Шаповал // Економічний простір. – 2009. – № 22/1. – С. 92-98.

42. Кредиты и депозиты в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.creditdeposit.com.ua/depozity/tarifi>

43. Наказ Фонду Держмайна України № 844 від 04.06.2009 р. Щодо встановлення розміру умовно безризикової складової ставки капіталізації, яка використовується для розрахунку ставки капіталізації, та інших показників [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0844224-](http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0844224-09)

09